

Nəqyl ən xəlq Azərbojcon
Ə zuhun çuhuri carundi: Bəsti Gəlbinur

Şəngylym, Şyngylym, Məngylym

ШЭНГЮЛЮМ, ШЮНГЮЛЮМ, МЭНГЮЛЮМ

Азербайджанская народная сказка

Перевела на язык горских евреев – джуури: Бэсти Гэлбинур

Центр “Sholumi” выражает благодарность
Международному Фонду СТМЭГИ
за содействие в подготовке к изданию этой книги

Şəngylym, Şyngylym, Məngylym. *Nəqyl ən xəlq Azərbojcon*
Ə zuhun çuhuri carundi: Bəsti Gəlbinur

ШЭНГЮЛЮМ, ШЮНГЮЛЮМ, МЭНГЮЛЮМ. *Азербайджанская народная сказка*
Перевела на язык горских евреев – джуури: Бэсти Гэлбинур

Графический художник: Нурлан Алиев (YouTube-канал "Kookla TV")

Менеджер канала Сейла Алиева

Редактор и консультант: проф. Михаил Яковлевич Агарунов

Руководитель издательского проекта: Шауль Симан-Тов

Сборник подготовлен к изданию Центром сохранения и развития
национальных традиций, самобытности языка, культурного и исторического наследия
горских евреев “Sholumi” при содействии Благотворительного Фонда СТМЭГИ.

Выпущено Международной ассоциацией Израиль-Азербайджан «АзИз».

© Центр “Sholumi”, Израиль, 2023

ISBN 978-965-7783-19-1

© מרכז יוצאי ארצות הברית "אזיז"

Nəqyl ən xəlq Azərbojcon

Şəngylym, Şyngylym, Məngylym

Ə zuhun çuhuri carundi: Bəsti Gəlbinur

Sholumi

Центр сохранения и развития национальных традиций, самобытности языка, культурного и исторического наследия горских евреев при Международной ассоциации Израиль-Азербайджан «АзиЗ»

מרכז יוצאי אזרבייג'ן "אזיז"

ISRAEL/2023

Biri nə biri, jə kəci biri. Urə sə bala kəcilə biri. Jəkirə Şəngylym, uni-
gərə Şyngylym, balajilərə Məngylym num biri.

Kæci hær sæbæh æ vişə mirafd, æri ænuho dæhæmlyjə savzə, şir, ov mi-jovurd. Ə xunə rasirænki, kæci dærə mukufd, Şəngylym, Şyngylym, Məngylym zuri-zuri mirafdyt æ ləhəj dær pojisdə impyrşyryt:

– Kini?

Undə kəci əri ənuho məhəni muxund:

Şəngylymçon, Şyngylymçon,
Məngylymçon,
Dərə vokunit, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.
Ləzətlyjə savzəj xori,

Xinikə ov ən biloqi,
Şir əz dəhəm gylhoj doqi,
Kurə soxdəm ərişmu mə.
Vokunit dərə, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.

Balaləho dədəy xyşdəre mişinoxd, əri jy dərə məkundut. Kəci uhorə əz ovurdə ləzətlyjə savzəhoy xori, dəhəm gylhoy boqi dərijə şir, əz xinikə ov biloq mido, uhoş xurdə siroji birənki dədəj xyşdəre qəl mygyrd, əz u "soq boşi" mugufdiryt, bəqdə mirafdyt mixisi.

Səbəhmisi gənə kəci ə vişə mirafd. Əz rafdə pişo u ə balahoj xyşdə qədəqə mizə:

– Şəngylym, Şyngylym, Məngylym, nəbu əri jəkiş dəre vəkunit ho...
Xunəj gyrg əz imu nəzniki, mijov işmurə mufurmunu imbəry. Tə səs mərə
şinirə əri jəkiş dər nə vəkunit, danusdit?

Էջու ռւշո ղճնբւ գւոշճճ.
Յճ ռւշ ղ նճնկւ խւնճ կճւ ճհւսճնբւհո գւրց գւսնճ Բւրճ.

U, h mm   ig hor  g şd ni,  ri xurd  hiciş n s ofd . Und    jory balahoj k ci ofdor . U rafd ni   jon d r k ci pojisd ni, d r  kufd ni. Ş ngylym, Şyngylym, M ngylym zuri-zuri ruj  d r virixd  pyrsir nyt:

– Kini?

Gyrg gufdiræni:

– Mænym, kæcinym, dæra vokunit.

Balahoj kəçi səs dədəj xyşdəre şinoxdənbyryt, dədəşy əri ənuho həmişə məhəni xundənbu, əri ənuş uho əri gyrg dəre nə vokundut. Gyrg dəre cənd qədər kufdgəş, balaho əri ənu dəre nə vokund.

Gyrgə vojisd dərə xyrd soxu, hə u məhəli vini ki, kəci ədəj omorə. Ə jə qiroq pəhəny bisdo, ə məhəni kəci guş doşd. Kəci nəsdanbu ki, gyrg ə unço pəhəny biri, u ə ləhəj dər ə vojgərəvoz əri balahoj xyşdə məhəni ən uhorə xund:

Şəngylymçon, Şyngylymçon,
Məngylymçon,
Dərə vokunit, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.
Ləzətlyjə savzəj xori,

Xinikə ov ən biloqi,
Şir əz dəhəm gylhoj doqi,
Kurə soxdəm ərişmu mə.
Vokunit dərə, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.

Balalaho zu dərə vokundut, ci xurdənki uho əz dədəj xyşdə gufdıryt ki, gyrg dər ənuhorə kufdəbu. Kəci gənə ə uho səxd qədəqə zə ki, səs dədəj xyşdərə nə şınirə dərə əri hic kəs nə vokunut.

Kæci u gofhoræ gufdiræ bæqðæ hæ gænæ rafð.
Jæ xæjli giroşd, gyrg gænæ vogoşd omo. Ə læhøj dær pojisd, dæræ kufð.
Balalæho æ jon dær rafdyt, tærsiræ-tærsiræ pyrsyryt:

– Kini?

Gyrg səs xyşdərə səs kəcirə xuno nazuk soxdə məhəni jyрэ xund:

Şəngylymçon, Şyngylymçon,
Məngylymçon,
Dərə vokunit, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.
Ləzətlyjə savzəj xori,

Xinikə ov ən biloqi,
Şir əz dəhəm gylhoj doqi,
Kurə soxdəm ərişmu mə.
Vokunit dərə, dirom mə,
Əqylməndə balahojmə.

Balahoj kəci həcu danyşdyt ki, dədəşy vogoşdi, dərə vokundut, gyrg hə u səhət Şəngylymə xurd. Şyngylym nə Məngylym əz tərşi dərəfdyt ə işkob pəhəny bisdo.

Gyrg cænd qədər gəşdgəş uhorə ofdə nə danyşd, ə jory ofdo ki, vəxd kəci vogoşdəyi. Zu əz unco virixd rafd. Şynglym nə Mənglym əz işkob vədarafdyt, rafdyt dərə kilit soxd.

Kæci omo, dæra kufd, jækis uræ sæs næ do. Hæ gænæ cænbojgæs kufd, omo balahojy uræ çohob næ do. Undæ kæci sær gyrd dæra xyrd soxdæ.

Balaho tərsirə-tərsirə ə pəncərə dənişiryt, dədəy xyşdəre vinirə dəre vokundut. Kəci Şəngylymə xəbər vəgyrd, balalaho girisd.

Gufdiryt ki, urə gyrg xurdi. Kəci ə balaho qədəqə zə ki, dəre bəsdyt, nyşyt ə xunə.

U, həvəl rafd əki dəmyrçi, ə xunəyy cy birigə əri ənu gof soxd, əz u təvəqə soxd ki, syrghojyrə tiç soxu. Dəmyrçi syrghoj kəçirə lap tiç soxd.

Bəqdə kəçi rafd ə jon gyrg, dəryrə kufd, əz u gufdi:
– Balajmərə ty xurdəj, omorəm tyrə kyşym.
Gyrg gofhoy kəçirə şinirənki, xəndyst:

– Cy xub ki, ty omori, ədənbyrym tyrə guzət soxdə. Həj səhət tyrəş muxurum.

Gyrgə voyisd kəcirə xuru, omo kəci ə tiçə syrghoy xyşdərəvoz gyrgə zərəmund, u ofdo, hə u dəqdəqdə myrd.

Kəci şyqəm ənurə para soxd, Şəngylymə vədəşənd, urə qəl gyrd, moc soxd, hərдыşy şori soxdə-soxdə ə xunə rafdyt.

Şyngylym, nə Məngylym Şəngylymə vinirənki, urə qəl gyrdyt, moc soxdut, həmməşy ə jəki şori soxdut.

Бëсти Гëлбïнур *(автор перевода на язык джуури)*

Родилась в посёлке Красная Слобода Губинского района Азербайджанской ССР. Выпускница АПИ им. 50-летия СССР. После учёбы работала по специальности – педагогом английского языка в городе Губа.

В 1991-м году со своей семьёй репатрировалась в Израиль, а спустя несколько месяцев стала добровольно помогать с интеграцией новым репатриантам.

Окончила Хайфский Университет, и до выхода на пенсию работала социальным работником. Она всегда старалась помогать людям, поддерживая их в реализации себя в новых жизненных условиях.

Как представитель горско-еврейской общины Б. Гëлбïнур была частым гостем в различных государственных организациях с целью познакомить израильское общество со спецификой своего народа, и не однократно поднимала актуальные вопросы касающейся своей общины в Кнессете Израиля.

Член Союза писателей Израиля и почётный член Союза писателей Азербайджана Б. Гëлбïнур начала свою творческую деятельность в 2006 году. Она, автор нескольких книг на языке джуури и азербайджанском. Продолжает заниматься творчеством, переводами, народным фольклором, развитием языка джуури.

В 2014 году Б. Гëлбïнур была приглашена в Колумбийский Университет (США) выступать с докладом на конференции по сохранению и развитию языка джуури. В последствии она разработала персональную методику по преподаванию языка.

С 2014 года Бëсти Гëлбïнур является членом Правления Ассоциации «АзИз».

Şəngylym, Şyngylym, Məngylym

Nəqyl ən xalq Azərbaycan

Ə zuhun çuhuri carundi: Bəsti Gəlbınur

Шэнгюлюм, Шюнгюлюм, Мэнгюлюм

Азербайджанская народная сказка

Перевела на язык горских евреев – джуури:

Бэсти Гэлбинур

Корректурa и редактурa:

проф. Михаил Яковлевич Агарунов

В издании использованы кадры мультфильма "Şəngülüm, Şüngülüm və Məngülüm nağılı" (из сериала "Azərbaycan nağılları və hekayələri") любезно предоставленные

YouTube-каналом "Kookla TV":

Графический художник: Нурлан Алиев

Менеджер канала: Сейла Алиева

Руководитель издательского проекта:

Шауль Симан-Тов

Книга подготовлена к изданию

Центром сохранения и развития

национальных традиций,

самобытности языка,

культурного и исторического наследия

горских евреев "Sholumi" при содействии

Благотворительного Фонда СТМЭГИ.

Выпущено Международной ассоциацией

Израиль-Азербайджан «АзИз»

Подписано к печати: 4.07.2023

© "Azİz" İsrail-Azərbaycan

Beynəlxalq Assosiasiyası

© Детский YouTube канал "Kookla TV"

© Центр "Sholumi"

ISBN 978-965-7783-19-1

Israel / 2023

© מרכז יוצאי אזור בני ג'ן "אזיז"

Nəqyl ən xəlq Azərbojcon
Şəngylym, Şyngylym, Məngylym
Ə zuhun çuhuri carundi:
Bəsti Gəlbınur

Менеджер канала : Сейла Алиева
Руководитель издательского проекта: Шауль Симан-Тов

© Центр “Sholumi”, Израиль, 2023

ISBN 978-965-7783-19-1

© מרכז יוצאי ארצות הברית “אזיז”